

Avtal om bidrag för viss verksamhet hos CAN

Mellan svenska staten och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har denna dag träffats följande avtal för åren 2012-2014. Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att den godkänns av regeringen.

1 Verksamhet

CAN ska inom området alkohol och andra droger

- (i) bedriva *basfaktaförmedling*, vari ingår bl.a. biblioteksverksamhet och ansvar för webbplatsen Drugsmart,
- (ii) genomföra *undersökningar och statistiksammanställningar*, inklusive gymnasieskolundersökningen för år 2013 och år 2014.
- (iii) samverka med andra organisationer (*organisationssamverkan*),
- (iv) bedriva *regional verksamhet*,
- (v) medverka i *internationellt samarbete*.

Dessa verksamheter ska utföras på det sätt, med de preciseringar och i den omfattning som framgår av *bilagan* till detta avtal.

2 Bidrag för verksamhetsåret 2012-2014

För de verksamheter som beskrivs i punkt 1 jämte bilagan har staten under 2012 utbetalat 16 000 000 kronor till CAN. För 2013 och 2014 uppgår motsvarande belopp till 16 800 000 per år kronor och inkluderar då även medel för genomförandet av den årliga gymnasieskolundersökningen. För att genomföra verksamhet under 2013 får CAN använda 16 800 000 kronor. Beslut om utbetalning av medel som ska användas av CAN i enlighet med detta avtal sker från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, i regleringsbrevet för anslag 2:6 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak, samt spel. Bidraget betalas ut utan särskild rekvisition kvartalsvis i förskott. Medel som inte använts under året ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars nästkommande år. Vid återbetalning ska hänvisning göras till diarienumret för ovanstående regleringsbrev. Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att avsätta 16 800 000 kronor för verksamhet under 2014.

3 Insyn

Regeringskansliet har rätt att begära in sådana upplysningar och handlingar som rör bidragets användning. Om CAN inte lämnar den begärda redovisningen kan regeringen helt eller delvis återkräva eller hålla inne utbetalt eller beslutat bidrag.

CAN ska ha minst en auktoriserad revisor. Regeringen ska även ha rätt att låta en särskilt utsedd auktoriserad revisor granska den verksamhet som bidraget avser.

Riksrevisionen ska ha rätt att utföra effektivitetsrevision av den verksamhet som bidraget avser.

4 Åtterrapportering

- 4.1 CAN ska senast den 31 mars 2013, 2014 och 2015 till Regeringskansliet (Socialdepartementet) och med kopia till Kammarkollegiet lämna en redovisning för föregående verksamhetsår. CAN ska särredovisa verksamhet och kostnader fördelat på de verksamhetsgrenar som angetts i punkt 1, (i)–(v). CAN ska också särredovisa hur de medel som regeringen har anslagit har använts. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Till redovisningen ska fogas ett yttrande av CANs auktoriserade revisor.
- 4.2 Årsredovisning och revisionsberättelse ska ges in till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 juli 2013, 2014 och 2015.
- 4.3 CAN ska senast den 1 mars 2015 lämna en bidragsframställning till Socialdepartementet. Framställningen ska innehålla CANs förslag till finansiering av den verksamhet bidraget avser för de tre närmast följande verksamhetsåren.

5 Återkrav

CAN ska helt eller delvis återbetala bidraget

- (i) om pengarna inte hinner användas under det aktuella verksamhetsåret,
- (ii) om bidraget använts för annat än avsett ändamål,
- (iii) om CAN försummat sin redovisnings- eller rapporteringsskyldighet, eller
- (iv) om CAN lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidraget lämnats felaktigt eller med för högt belopp.

6 Avtalstid m.m.

- 6.1 Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2012 till och med den 31 december 2014, då det upphör att gälla utan särskild uppsägning.
- 6.2 Parterna är ense om att under avtalstiden överlägga om ett nytt avtal för tiden därefter.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit varsitt.

Stockholm den

För
svenska staten

För
Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Ragnwi Marcelind

Anders Andersson

Håkan Leifman

CANs reguljära verksamhet

Riktlinjer för verksamheten

CAN är en ideell förening med nära anknytning till staten. CAN har till uppgift att sprida information om alkohol och andra droger. Det gör vi genom att publicera nationella rapporter och undersökningar och genom våra webbplatser för olika målgrupper, vår tidskrift Alkohol & Narkotika, kurser, konferenser och vårt bibliotek. Samverkan med medlemsorganisationerna och våra länsombud ägnas speciellt intresse.

CANs stadgar anger följande övergripande mål för verksamheten: ”Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har till uppgift att bedriva och främja saklig upplysning om verkningar på individ och samhälle av alkohol- och narkotikamissbruk liksom vägar och medel att förekomma och bekämpa alkoholskador och motverka icke-medicinskt bruk av narkotika.”

CANs verksamhet är mångfasetterad och inkluderar basfaktaförmedling, hemsidan Drugsmart, undersökningar och statistiksammanställningar, organisationsamverkan samt regional och internationell verksamhet.

1 Basfaktaförmedling

Arbetet med att förmedla basfakta om droger till olika grupper innebär att CAN är en länk mellan forskningen och andra dataproducenter å ena sidan och organisationer, myndigheter, media m.fl. å den andra. CAN samlar och bearbetar kontinuerligt forskning och fakta om alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel.

Informationen sprids genom bibliotek, webbplatser, rapporter och övriga publikationer liksom i samband med seminarier, kurser och konferenser.

Biblioteksverksamheten inkluderar bevakning och inköp av litteratur till biblioteket och abonnemang på forskningsdatabaser. Databaserna är tillgängliga på CANs webbplats www.can.se och övrig litteratur via fjärrlån. Biblioteket har även öppet för allmänheten.

Tidningen ”Alkohol & Narkotika” utkommer med sex nummer per år, tre på våren och tre på hösten. Varje nummer fokuseras runt något aktuellt tema.

CAN producerar årliga rapporter och övriga publikationer. Rapporterna ges ut i CANs egen rapportserie och finns tillgängliga via www.can.se.

CAN producerar faktablad om ett antal preparat. De finns tillgängliga på www.can.se och uppdateras och nytrycks regelbundet.

CAN genomför årligen ett 20-tal kurser, konferenser och utbildningar, i egen regi eller i samverkan med andra. CAN samverkar med Svenska föreningen för alkohol- och drogforskning. Tillsammans med flera andra intressenter är CAN med och arrangerar exempelvis DrogFokus, och konferensen Förebygg.nu. Drogfokus genomförs 2012 och 2014, Förebygg.nu 2013 (och 2015).

Tillsammans med flera samarbetsparter granskar CAN filmer om droger. Syftet är att ge vägledning för skolor, organisationer och andra som använder AV-material i alkohol- och narkotikaförebyggande arbete och undervisning.

CANs webbplats är den främsta kanalen för basfaktaförmedling och marknadsföring av CANs produkter och tjänster.

Drugsmart

Ungdomswebbplatsen Drugsmart startades 1998 av Socialdepartementet. Sedan 2000 drivs den av CAN. Socialdepartementets ursprungliga målsättningar när beslutet om projektet togs var:

- Att ge målgruppen, dvs. ungdomar i högstadietåldern, kunskap om svensk alkohol- och narkotikapolitik, målen för denna politik, varför politiken har den inriktning den har samt skapa medvetenhet om och förståelse för den.
- Att öka kunskapen om alkohol och narkotika i syfte att påverka attityder och beteenden, att skjuta upp alkoholdebuten och att avstå från narkotika.

Under utvecklingen av webbplatsen har de övergripande målen preciserats till följande:

Drugsmart har som vision att bidra till att unga skjuter upp alkoholdebuten och avstår från narkotika. Detta gör vi genom att erbjuda saklig, objektiv och trovärdig fakta och information, erbjuda målgruppsanpassade tjänster och genom att löpande utveckla webbplatsen efter målgruppens behov, både tekniskt och innehållsmässigt

Drugsmart arbetar med olika interaktiva verktyg och tjänster. Det handlar om allt från chatt med redaktionen till webbaserade interventioner. Filmmaskinen som riktar sig till barn som växer upp familjer där någon vuxen har riskabel alkoholkonsumtion är ett exempel på ett verktyg, där besökare med hjälp av olika filmklipp, musik och text kan berätta sin historia och/eller dela tankar och funderingar. En webbaserad intervention för samma målgrupp är under utveckling och beräknas bli implementerad under 2014. Under 2013 lanseras ett kunskapshöjande interaktivt verktyg med fokus på alkohol. Målgruppen är 13–16-åringar.

Förutom fakta om alkohol och andra droger har Drugsmarts besökare möjlighet att ställa frågor till redaktionen. Frågeställaren får svar inom 24 timmar. En integrerad del i Drugsmart är Local Hero, som vänder sig till ungdomar som vill engagera sig ytterligare och skapa en lokal drogfri aktivitet.

2 Undersökningar och statistiksammanställningar

CAN genomför årliga riksrepresentativa undersökningar av drogvanorna bland skolungdomar i årskurs 9. Med början 2004 har det också genomförts årliga undersökningar bland gymnasieelever. CAN erbjuder också, på uppdrag, kommun- och/ eller länspecifika skolundersökningar med utökade urval.

Ytterligare ett exempel på regelbundna undersökningar är de årliga datainsamlingar som görs inom ramen för CANs rapporteringssystem om droger (CRD): två gånger om året lämnar landets läsnarkotikarotlar uppgifter om förändringar i drogsituationen under den senaste sexmånadersperioden.

Sedan ett par decennier sammanställer CAN en årlig rapport om alkohol- och narkotikasituationen. Den är en översikt av undersökningar och statistik som berör drogområdet.

3 Organisationssamverkan

Den samverkan som sker med medlemsorganisationerna (MO) är en viktig del av CANs verksamhet.

Varje MO har utsett en kontaktperson för samarbetet med CAN och det är viktigt att tillgodose deras behov och möjligheter. Regelbundna gemensamma konferenser och externa aktiviteter är värdefulla både för att stimulera organisationerna till aktiviteter och för att CAN ska få in synpunkter och perspektiv från organisationslivet. Både nationella och regionala samarrangemang genomförs årligen. Den årliga kontaktpersonkonferensen fungerar också som en kanal för spridning av information mellan medlemsorganisationerna. Ett exempel på årliga externa aktiviteter är uppmärksamhetsveckan Vart femte barn och organisationernas gemensamma program under Almedalsveckan.

Kontaktpersonerna har möjlighet att kostnadsfritt delta i CANs utbildningsinsatser och CANs personal medverkar kostnadsfritt i medlemsorganisationernas utbildningsinsatser.

Förutom utbildningsverksamheten omfattar samarbetet med medlemsorganisationerna olika gemensamma projekt. Under senare år har det främst gällt utbildningar och konferenser. Ett annat exempel på samverkan är den uppsatstävling som Drugsmart genomför tillsammans med Sveriges akademikers nykterhetsförbund, Sveriges lärares nykterhetsförbund, Nykterhetsrörelsens bildningsförbund, Riksförbundet Simon (Svenskar och Invandrare Mot Narkotika) samt Motorförarnas helnykterhetsförbund.

För att stimulera ideella organisationer att arrangera föreläsningar och debatter om drogfrågor ger CAN ekonomiskt stöd till föreläsningsverksamhet.

4 Regional verksamhet

Genom länsombuden har CAN en viktig kontaktyta med alla län. För att stimulera regionala och länsvisa aktiviteter avsätts medel för sådan verksamhet. Det kan bl.a. gälla stöd till konferenser, kurser och seminarier. Även länsombuden deltar kostnadsfritt i CANs kurser, konferenser och utbildningar.

CAN genomför även regionala aktiviteter i samverkan med länsombud. Verksamheten anpassas till respektive läns önskemål och behov och utgår ifrån länsombudens årliga verksamhetsplaner.

5 Internationell verksamhet

CAN har många internationella kontaktytor. Det gäller bl.a. biblioteksverksamheten, som inkluderar kontakter med en lång rad bibliotek runt om i världen. CANs bibliotekschef är ordförande i styrelsen för ELISAD, som är ett europeiskt samarbetsorgan för alkohol- och narkotikabibliotek. Syftet med ELISADs verksamhet är bl.a. att bidra till ett utvecklat samarbete inom Europa.

CAN är representerad i styrelsen för ICAA (International Council on Alcohol and Addictions) och deltar regelbundet i ICAAs konferenser. CAN är också engagerat i den s.k. core-gruppen inom ICAAs alkoholinformationssektion. CAN är också representerad i styrgruppen för ett EU-projekt som bedrivs i länderna kring Östersjön samt leder

och koordinerar en EU-arbetsgrupp om alkohol- och narkotikaförebyggande arbete bland unga i Östersjöregionen. Båda sker inom ramen för EUs Östersjöstrategi.

CAN ingår i arrangörsgruppen för den årligen återkommande nordiska rusmedelkonferensen om alkohol- och narkotikaförebyggande arbete.

Bland övriga internationella organ som CAN har regelbundna kontakter med märks bl.a. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) i Lissabon och Pompidougruppen vid Europarådet.